

Пораждащи функции на множества

Мирослав Фурнаджиев

Факултет по математика и информатика
Софийски университет "Св. Климент Охридски"

20 май 2021 г.

Дефиниция (пораждаща функция на множество)

Нека A е множество, а w е теглова функция на A , като $w : A \rightarrow \mathbb{N}$. Пораждаща функция на множеството A с теглова функция w ще наричаме функцията

$$F_A^w(x) = \sum_{a \in A} x^{w(a)}.$$

Когато $w(a) = a$ за всяко a , ще пропускаме тегловата функция в запис.

Теорема 1. Ако $A \cap B = \emptyset$ и w е теглова функция на множеството $A \cup B$, тогава

$$F_{A \cup B}^w(x) = F_A^w(x) + F_B^w(x).$$

Доказателство: Следва директно от дефиницията за пораждаща функция на множество:

$$F_{A \cup B}^w(x) = \sum_{c \in A \cup B} x^{w(c)} = \sum_{c \in A} x^{w(c)} + \sum_{c \in B} x^{w(c)} = F_A^w(x) + F_B^w(x).$$

Пътнам 2003, задача А6

Нека S е множеството на неотрицателните цели числа, а L е негово произволно подмножество.

Дефинираме $r_L(n)$ да бъде броят на наредените двойки (l_1, l_2) , такива че $l_1, l_2 \in L$, $l_1 < l_2$ и $l_1 + l_2 = n$.

Например $r_S(9) = 5$, защото двойките, отговарящи на условието, са $(0; 9)$, $(1; 8)$, $(2; 7)$, $(3; 6)$ и $(4; 5)$.

Нека с A означим множеството на тези неотрицателни цели числа, които съдържат нечетен брой единици в представянето си в двоична бройна система, а с B — тези, които съдържат четен брой единици.

Тоест

$$A = \{1; 2; 4; 7; 8; \dots\} = \{1_{(2)}; 10_{(2)}; 100_{(2)}; 111_{(2)}; 1000_{(2)}; \dots\}$$

и

$$B = \{0; 3; 5; 6; 9; \dots\} = \{0_{(2)}; 11_{(2)}; 101_{(2)}; 110_{(2)}; 1001_{(2)}; \dots\}$$

Да се докаже, че $r_A(n) = r_B(n)$ за всяко n .

Решение на задачата

Нека $f_A(x) = \sum_{a \in A} x^a$ е пораждащата функция на множеството A .

Тогава коефициентът пред x^n във $f_A^2(x)$ ще бъде равен на броя на всички двойки $(a_1, a_2) \in A$, такива че $a_1 + a_2 = n$.

За да изпълним допълнителното условие $a_1 < a_2$, трябва от всички двойки да премахнем тези, при които $a_1 = a_2$ или $a_1 > a_2$.

В първия случай (когато искаме да премахнем двойките, при които $a_1 = a_2$) трябва от $f_A^2(x)$ да извадим $f_A(x^2)$, а във втория случай трябва да разделим на 2, за да покажем, че двойките са наредени, т.е. $(a_1, a_2) \neq (a_2, a_1)$. Така получаваме

$$\sum r_A(n)x^n = \frac{1}{2}(f_A^2(x) - f_A(x^2)). \quad (1)$$

Аналогично дефинираме $f_B(x) = \sum_{b \in B} x^b$ да бъде пораждащата функция на множеството B и тогава $r_B(n)$ ще бъде коефициентът пред x^n във функцията $\frac{1}{2}(f_B^2(x) - f_B(x^2))$.

От Теорема 1 следва, че:

$$f_A(x) + f_B(x) = f_S(x) = \sum_{n \in \mathbb{N}} x^n = \frac{1}{1-x}. \quad (2)$$

Нека $a \in A$ и $\overline{a_1 a_2 \dots a_n}$ е представянето на a в двоична бройна система. Тогава $2a \in A$, защото $2a = \overline{a_1 a_2 \dots a_n 0}$, т.е. броят на единиците в двоичния запис няма да бъде променен. По обратната причина $2a + 1 \in B$. Оттук следва твърдението

$$f_A(x) = f_A(x^2) + x f_B(x^2), \quad (3)$$

тоест всяко число $a \in A$ може да бъде представено или като $2n$, където $n \in A$, или като $2k + 1$, където $k \in B$.

Аналогично на (3) извеждаме и тъждеството

$$f_B(x) = f_B(x^2) + xf_A(x^2). \quad (4)$$

От (3) вадим (4) и получаваме

$$\begin{aligned} f_A(x) - f_B(x) &= f_A(x^2) + xf_B(x^2) - f_B(x^2) - xf_A(x^2) \\ &= (1-x)(f_A(x^2) - f_B(x^2)) \end{aligned}$$

$$\iff (f_A(x) - f_B(x)) \frac{1}{1-x} = f_A(x^2) - f_B(x^2)$$

$$\iff f_A^2(x) - f_B^2(x) = f_A(x^2) - f_B(x^2)$$

$$\iff f_A^2(x) - f_A(x^2) = f_B^2(x) - f_B(x^2)$$

$$\iff r_A(n) = r_B(n).$$

Така доказахме твърдението: $r_A(n) = r_B(n)$ за всяко n .